

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. д. н. Мая Руменова Ламбовска;*
УНСС, катедра “Управление”;
Научна специалност: “Социално управление”, професионално
направление 3.7 “Администрация и управление”

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна*
степен „доктор“ по научна специалност в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 721/24.03.2023 г. на Зам-ректора по НИД и МС на УНСС

Автор на дисертационния труд: *Силвия Цанкова Стойчева*
Тема на дисертационния труд: *Управление на риска при реализацията на аутсорсинг проекти*

1. Информация за дисертанта

Дисертантката Силвия Цанкова Стойчева се е обучавала по докторска програма към катедра “Управление”, факултет “Управление и администрация” на УНСС по научна специалност “Социално управление” съгласно Заповед на Зам.-Ректора на УНСС № 844/21.03.2018 г. Обучението е осъществено в редовна и задочна форми през периода от март 2018 до март 2023 г., когато е отчислена с право на защита със Заповед на Ректора на УНСС № 769/28.03.2023 г.

През 2016 г. Силвия Цанкова Стойчева придобива бакалавърска степен по политически науки от УНСС, гр. София, а през 2017 г. – магистърска степен по бизнес администрация със специализация “Висш мениджмънт” от УНСС, гр. София. Владее английски и немски езици.

Силвия Цанкова Стойчева е експерт мениджър услуги с повече от 10 години опит в глобални мултикултурни аутсорсинг корпорации. Работила е в “Адеко България”, “Хюлет Пакард Ентърпрайс”, “Модис ИТ Аутсорсинг” и „Джитити България“.

Като докторантка Силвия Цанкова Стойчева е изпълнила в срок и качествено всички изисквания, планирани в индивидуалния ѝ план за обучение.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд в *обем* от 151 страници. Състои се от увод, три глави, заключение, използвани източници и литература и приложение (въпросник за дълбочинно интервю).

Структурата на дисертацията е логично формирана от гледна точка на темата и целта на разработката. Постигнат е баланс между изложението на отделните глави.

Актуалността на темата на дисертационния труд е аргументирана с гъвкавостта на комбинацията от инструментариума на аутсорсинга и управлението на проекти, която в съвременните условия на глобализация, неопределеност и нестабилност на средата се превръща във важна предпоставка за конкурентоспособността и просперитета на организациите. Актуалността на изследването е обоснована и с предизвикателства и рисковете при реализацията на аутсорсинг проектите.

Обектът на дисертационния труд са "... организации, реализиращи аутсорсинг проекти, независимо от тяхната роля в аутсорсинг партньорството - клиенти или доставчици на аутсорсинг услуги".

Предметът на дисертационния труд са "специфичните характеристики на управлението на риска и предизвикателствата при реализацията на аутсорсинг проекти".

Целта на дисертационния труд е "да се изследва подхода за управление на проекти в аутсорсинг организации, като се идентифицират основните му характеристики, ползите и рисковете въз основа на проучени управленски практики".

Според рецензента обектът, предметът и целта на изследването са правилно формулирани.

Задачите, поставени в дисертационния труд, са шест на брой. Те са ясно и коректно дефинирани.

Основната изследователска теза на дисертационния труд е както следва "... реализирането на аутсорсинг проекти е комплексен феномен, за който са характерни редица предимства, но и сериозни предизвикателства в съвременните глобализиращи се условия, което налага нуждата от знания и умения за минимизиране на рисковете. Управлението на аутсорсинг проекти изисква надграждане на съществуващата управленска компетентност и технология на съвременно равнище, като превръща този процес в конкурентно предимство на аутсорсинг организациите независимо от ролята им в този процес. Като основна управленска компетентност в този процес се проявява умението за идентифициране, планиране, мониторинг и контрол на рисковите фактори.". По мнение на

рецензента изследователската теза е правилно формулирана и добре обвързана с претенциите за научни и научно-приложни приноси на докторантката.

В дисертационния труд са използвани 134 литературни източника. Преобладаващата част от този литературен апарат (127 източника) е на английски език и съдържа съвременни разработки на водещи учени в областта на управлението на проекти, управлението на операциите, общата теория на управление, статистиката и други. Литературните източници са коректно използвани за целите на изследването. Анализирани са концепции на водещи автори по проблематиката на дисертационното изследване. Според рецензента докторантката демонстрира *много добра осведоменост по отношение на основната литература по тематиката на изследването.*

Дисертационният труд *съдържа всички необходими компоненти*, характерни за едно научно изследване: теза, цел, задачи, предмет, обект, анализ на постиженията в научната литература, емпирично изследване, анализ на резултатите, изводи и препоръки за управленската практика. Като структура, съдържание и обем изследването *отговаря на обичайно възприетите изисквания за дисертационен труд.*

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Основните научни и научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд са, както следва:

А. В глава първа “Теоретико-методологически аспекти на управлението на риска при реализацията на аутсорсинг проекти: традиционни и съвременни подходи”:

- Систематизирани са схващанията в научната литература за понятията “аутсорсинг”, “проект”, “проектно управление”, “аутсорсинг проект“, “управление на проекти“, “жизнен цикъл на проекта“, “професионален аутсорсинг“, “ИТ аутсорсинг“, “производствен аутсорсинг“, “стратегически аутсорсинг“. Изяснени са същността и характеристиките на тези понятия.
- Изяснени са потенциалните положителни ефекти, рискове и предизвикателства, свързани с прилагането на проектно аутсорсинг управление в организациите.
- Направен е преглед на научната литература относно управлението на риска при реализацията на аутсорсинг проекти в мултикултурна среда, в т.ч. специфики, преимущества, предизвикателства и трудности.

- Систематизирани са основните характеристики на управлението на аутсорсинг проекти в България, в т.ч. специфика, предимства, ограничения и рискове.
- Б. В глава втора “Методически аспекти на управлението на аутсорсинг проекти и рисковете, свързани с тяхната реализация”:
- Проучени и систематизирани са емпиричните изследвания по темата на дисертационния труд. Представени са в детайли няколко емпирични проучвания. Изяснени са резултатите, основните изводи и препоръките, формулирани в тях.
 - Подробно са представени и анализирани методологиите на управление на аутсорсинг проекти на две бизнес организации, опериращи в България - Джи Ти Ти България ЕАД и Адеко България Модис. Формулирани са приликите и разликите в тези методологии.
 - Представен и изяснен е основният инструментариум, използван в дисертационния труд, а именно дълбочинното интервю и клъстерният анализ.
- В. В глава трета “Резултати от емпирично изследване на практиките за управление на аутсорсинг проекти в България”:
- Представени са в детайли и са анализирани основните резултати от проведено емпирично изследване (чрез метода на дълбочинно интервю сред 101 респонденти) относно управлението на аутсорсинг проекти, в т.ч. основни фактори, въздействащи върху аутсорсинга, причини за неуспех при прилагането му, добри практики за аутсорсинг, възможности и насоки за усъвършенстване на проектното управление в аутсорсинг среда.
 - Представени и изяснени са резултатите от клъстерен анализ (нейерархичен алгоритъм), приложен по отношение на данните, извлечени чрез проведените дълбочинни интервюта.
 - Формулирани са препоръки за усъвършенстване на процеса на управление на аутсорсинг проекти в България.
 - Очертани са някои насоки за бъдещи изследвания, свързани с темата на дисертационния труд.

По мнение на рецензента дисертационният труд е разработен на много добро научно равнище. Отделните части на дисертационния труд са разработени задълбочено. Резултатите от апробацията са оформени коректно и са правилно анализирани. Формулирани са изводи и препоръки към управленската практика. *Целта на разработката е постигната, задачите на докторантката са успешно изпълнени.*

Бих искала да отбележа следните *основни достойнства на изследването*:

- Научната литературата по темата на изследването е задълбочено проучена и представена по подходящ начин.
- Независимо от научния характер на разработката, текстът на изложението е лесен за възприемане и увлекателен за четене.
- Използваният инструментариум (дълбочинно интервю и клъстерен анализ) е много подходящ от гл. т. на целта и задачите на изследването.
- Дисертационният труд има преди всичко практическа насоченост.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Според рецензента *основните научни и научно-приложни приноси* в дисертационния труд са, както следва:

- Систематизирани са основните характеристики на управлението на аутсорсинг проекти в България към настоящия момент, в т.ч. специфика, предимства, ограничения и рискове.
- Разработен е инструментариум за изследване на съвременните практики по управление на аутсорсинг проекти. Инструментариумът включва въпросник за дълбочинно интервю. Инструментариумът е успешно приложен в проведеното емпирично изследване.
- Чрез клъстерен анализ (нейерархичен алгоритъм) на резултатите от проведено емпирично изследване са формирани три клъстера от организации, осъществяващи управление на аутсорсинг проекти. Основни критерии за формирането им са наличие на добри практики и рискове при реализацията на аутсорсинг проекти. Формулирани са препоръки за усъвършенстване на практиките за управление на аутсорсинг проекти в България на основата на резултатите за трите клъстера от организации.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По дисертационния труд е представен списък от три самостоятелни публикации на докторантката. Публикациите са статии в научни списания, индексирани в базите данни CEEOL, EBSCO, CrossRef and RePec. Две статии са публикувани, а една статия е под печат. По отношение на количеството на публикационната дейност, докторантката изпълнява националните минимални критерии за придобиване на ОНС “доктор”. По отношение на качеството на публикационната дейност, по мое мнение публикациите представят съдържанието на дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът систематизира основните моменти и резултатите от изследването в дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към дисертационния труд могат да се направят следните *бележки*:

- Уводът на дисертационния труд в частта му “актуалност на проблема” е твърде дълъг.
- Налице са някои пунктуални неточности.

Въпроси към докторантката:

1. Какви други критерии за клъстеризация на организациите, изследвани в дисертационния труд, бихте предложили?
2. Как бихте систематизирали препоръките за усъвършенстване на практиките за управление на аутсорсинг проекти в България?

8. Заключение

Представеният за рецензиране проект на дисертационен труд “Управление на риска при реализацията на аутсорсинг проекти” има характер на завършено самостоятелно научно изследване. Получените резултати от дисертационния труд ми дават основание да считам, че докторантката има готовност за публична защита, а разработката отговаря на изискванията на Закона и Правилника за развитие на академичния състав в Р. България, както и на специфичните изисквания на УНСС за докторски трудове.

По тези причини подкрепям присъждането на образователната и научна степен “доктор” на докторантката Силвия Цанкова Стойчева по професионално направление 3.7 “Администрация и управление”, докторска програма “Социално управление” за дисертационния ѝ труд “Управление на риска при реализацията на аутсорсинг проекти”.

20.04.2023 г., гр. София

Подпис:

/проф. д. н. М. Ламбовска/